

MATERIALIZATION OF IDEA OF CULTURAL AND ART PROJECT IN THE CONDITIONS OF PITCHING

Morozova Olga, Communal institution «Rivne museum of regional studies» of Rivne regional soviet, Rivne;

Morozova Tatiana, associate professor, Rivne center of in-plant training and retraining of workers of culture of the National academy of leading shots of culture and arts, Rivne

In scientific work the complex going is carried out near the use of such methods of research, as an analysis, synthesis, comparison. Information is systematized on essence of pitching, technology of it's preparation and lead through. Potential possibilities of pitching in an assistance of realization of intentions of creative projects and exposure of their competitiveness at the cultural and art market. Examples of factual and practical implementation of pitching in Ukraine are shown.

Key words: idea, scenario, cultural and art project, pitching, treatment.

UDK 791

MATERIALIZATION OF IDEA OF CULTURAL AND ART PROJECT IN THE CONDITIONS OF PITCHING

Morozova Olga, Communal institution «Rivne museum of regional studies» of Rivne regional soviet, Rivne;

Morozova Tatiana, associate professor, Rivne center of in-plant training and retraining of workers of culture of the National academy of leading shots of culture and arts, Rivne

The purpose of the article – organize information on pitching, explore the technology of it's preparation and the possibility of materializing of idea of scenario of cultural and artistic project in it.

The methodological basis of the disclosure of stated theme is based on an integrated approach of using of such research methods as analysis, synthesis, comparison, enabling systematic review paradigmatics pitching content in the creative process of cultural and artistic projects.

Results. Systematic information about the nature of pitching, technologies of their preparation and conduct. It's potential in promoting the implementation of plans of creative projects and identify their competitiveness in the cultural and artistic market is analyzed. Examples of evidence-practical implementation of pitching in Ukraine are shown.

Scientific innovation consists in clarifying of content of the definitions and clarifying the opportunity of pitching to influence the process of implementation of cultural projects.

Conclusions. The effectiveness of materializing of the scenario idea of cultural and artistic project depends on originality of ideas; definition picture of the recipient; professionalism and creativity of approach to treatment preparation; ability to present the project scalene, vigorously and unvolubly with advantage of grant of visual facilities; compliance with technical requirements and timing of pitching by candidates; ability to communicate during pitching.

Practical significance of the obtained results consists in the use of theoretical provisions and conclusions regarding the technology of organization and holding of pitching in the cultural-artistic field, and when reading artistic and cultural disciplines.

Prospects of further researches will concern the problem of the use of Assembly techniques in the scenarios of cultural and artistic projects.

Key words: idea, scenario, cultural and artistic project, pitching, treatment.

Надійшла до редакції 26.11.2016 р.

УДК 168.522

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ МІЖНАРОДНОЇ ПРАКТИКИ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

Карпова Людмила Олександрівна, кандидат педагогічних наук,
професор кафедри культурно-дозвілєвої діяльності,

Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
lkarпова@voliacable.com

Йдеться про сутність комунікативного аспекту художньої культури в контексті спілкування з мистецтвом, яке за своєю природою має здатність об'єднувати суспільство, створювати емоційно-психологічну спільність, спроможність до співпереживання, схиляючи людину до взаєморозуміння і милосердя щодо інших людей.

Ключові слова: культура, комунікація, міжнародна практика, художня культура, спілкування, мистецтво.

Постановка проблеми. Головним каталізатором ціннісної перевірки художньої практики є спілкування, комунікація. Одночасно активна практика художньої культури сприяє збагаченню спілкування, надаючи людині розмаїття різних засобів і форм міжкультурної комунікації. Мистецтво дивовижним чином розширює можливості спілкування, закладаючи у нього потреби людини у незалежності від реальних умов повсякденного життя й переборенні часової і просторової обмеженості. Ті ж завдання закладені в основі процесу міжкультурної комунікації.

Огляд останніх досліджень. Комунікативному аспектові художньої культури українські вчені присвятили чимало своїх розробок: С. Барабаш, В. Іванов, В. Козловський, Є. Бистрицький й ін. (комунікативний компонент художнього образу світу), О. Біличенко, В. Гоян, З. Кайс, О. Кагановська, О. Лапко, Е. Огар, І. Хоменко, Е. Шестакова, О. Щербатюк та ін. (комунікаційні аспекти мистецьких жанрів художньої культури), Г. Беррі, М. Маниковська, В. Черникова (філософські теорії художньої комунікації ХХ ст.) тощо. В основі вищеназваних праць висвітлення інтегративного пізнання художньої практики крізь досвід міжнародної комунікації, роль індивідуальної свідомості у конструюванні моделей художніх образів, реконструкція цілісної картини еволюції світової художньої практики. Проте окремі важливі проблеми, які б надавали цілісну аналітичну картину феномену комунікації в художній культурі, її засад, спрямовані на інтерпретацію її як сутності взагалі, обминули увагу вчених.

Тому метою представленої статті є розширення уявлення про особливості комунікативного аспекту художньої культури у контексті спілкування з мистецтвом.

Виклад матеріалу дослідження. Визнання факту існування культурного розмаїття, значних відмінностей між культурними практиками різних народів, історичних епох та цивілізацій є необхідною передмовою та вихідною основою процесів міжкультурної комунікації. Іншою необхідною їх умовою є визнання самої можливості співставлення тих чи інших культурних показників, їх варіативних модифікацій між собою, тобто надання їм характеру субвідмінностей в межах якогось загального контексту. Очевидно, що різноманітні концептуальні трактування феномена культури, її структури і закономірностей розвитку передумовлюють і розходження в оцінці можливостей міжкультурної комунікації.

Розмаїття суспільних та міжкультурних зв'язків дозволяють здійснюватись процесу спілкування з репрезентантами естетичних ідей різних часів. Естетичне переживання художнього твору надає йому актуального звучання незалежно від часу його створення. Художнє спілкування припускає включення людини у конкретне вибране нею суспільне об'єднання (культурне, соціально-історичне тощо), проявляючи при цьому певну індивідуально-особистісну участь, інтерес до конкретної культурної традиції. Так відбувається єднання етносу з наслідуванням поколінь усередені його, розвиток світової культурно-історичної динаміки, що складає актуальне питання для вітчизняної сучасної культури.

Мистецтво, естетика мають здатність інтегрувати суспільство, вирощують емоційно-психологічну спільність (зокрема, специфічні особливості психології нації, окремих соціальних груп, етнічних спільнот формуються й у чималому стають похідними завдяки спілкуванню людини з мистецтвом). Художній образ є формуючим у сутнісній характеристиці людини. Культурні комунікації цим і відрізняються від повсякденного інтимно-особистісного контактування, яке не піднімається до загальнозначимого.

Нормативність естетичного в художньому образі визначає вимоги, головним чином, до умов досягнення його гармонічності (тобто вимоги до контрасту й рівноваги та їх єдності), яка виступає своєрідною «літєйною формою» або «матрицею», за якою будують художній образ як певну світоглядну модель [1; 142]. Варіація повноти та спільності нормативів призводить до ієрархії художніх моделей за ступенем спільності – індивідуальні, групові (елітарні) й загальнозначимі (масові). Подібна ієрархія породжує відповідно ієрархію творчого й інтерпретаційного методів, у результаті чого виникає ієрархія стилів і смаків, направлень та світовідчужань [1; 465].

При уявленні структури комунікативного процесу у вигляді комплексу взаємного впливу каналів у процесі трансляції інформаційного повідомлення, можна звернути увагу на присутність культурного каналу тією або іншою мірою у всіх інших способах передавання. Це пояснюється тим, що будь-яка діяльність людини являє собою, по суті, культурний феномен, природа якого започаткована людською сутністю та способами її об'єктивування. Отже, модальність, зокрема, мистецьких виявів з її розмаїттям інституціональних та рольових ознак, безпосередньо пов'язана із способом діяльності, який лежить у самих засадах процесу художнього пізнання світу, тобто специфічного аспекту його освоєння. Ґрунтуючись на цьому положенні, правомірно розглядати культурну діяльність як суспільно вироблений протягом тривалого часу спосіб пізнання оточуючого світу через відчуття та переживання, які є виразом духовної присутності людини у відтворених нею культурних формах навколишнього

середовища. У процесі людського індивідуального або групового спілкування виокремлюються дві його площини – повідомлювальна, суто інформаційна, та залучувальна, що сприяє залученню до конкретної діяльності або певної системи соціальних цінностей, визначеного способу життя й ін.

Глобальна взаємодія культур виявляє ефективність їхніх комунікативних механізмів яскравіше, ніж суто матеріальне виробництво, діставши останнім часом найменування «культурного глобалізму». Слід зазначити, що у глобальному процесі взаємодії світових культур причину домінування одних культурних систем й витіснення інших вчені бачать у впливові економічних факторів. Проте варто враховувати й цілком органічне прагнення особистості до пізнання «чужих» практик, запозичення їхніх елементів, які уявляються привабливішими, такими, що уможливають повніше відчувати та проявити себе як суспільна істота. Адже духовний й інтелектуальний розвиток людини у смислі збільшення інтенсивності «інноваційного простору» припускає переміщення суб'єкта пізнання на місце «іншого», що уможливорює встановлення більш високого рівня етичних відносин із ним [2; 32-33]. По суті, з цього погляду культурна діяльність людини тлумачиться як прагнення особистості до самоідентифікації у всесвіті внутрішнього буття у поєднанні із впливами певних культурно-історичних традицій.

Культурний глобалізм є, безперечно, феноменом тієї ж самої природи, що і глобалізм економічний. І не дивно, що ісламський світ закономірно чинить активний масовий опір культурній глобалізації, зокрема, через воєнну кампанію США проти республіки Ірак почастишали ситуації свідомого остракізму щодо не лише американських споживчих продуктів, а й масової кінопродукції Голлівуду, інших відомих ознак «культури янкі». Спостерігаються різні ставлення до культурної глобалізації, проте незалежно від будь-якого ставлення глобалізація в культурі є реальністю, набираючи дедалі найрізноманітніших проявів. А інтегративні тенденції, присутні в різних культурах, завжди зумовлюють у кінцевому рахунку їх появу на вищому щаблі культурно-історичного розвитку. Зокрема, найрозвинутіші стародавні цивілізації розбудовувалися, зазвичай, у місцях перехрестя торговельних шляхів, причому видатні культурні здобутки розносилися світом торговцями, прочанами, мандрівниками й, нарешті, – завойовниками.

Сучасні стосунки між суспільствами та окремими людьми базуються, перш за все, на взаємовпливові культурних цінностей, їхній взаємодії. Процеси комунікації активно сприяють мобільності ідей у мистецькому просторі не лише художніх, а й будь-яких інших, втілюватись у думках та діяльності інших людей, стимулюючи потребу у нових знаннях, навичках, образах. Адже успішне оволодіння культурною практикою інших, чужими знаннями ефективніше об'єктивується в образному, багатоаспектному сприйнятті оточуючої дійсності.

Сьогодні мистецтво пов'язується із застосуванням нових технологій та нових медіа, що передбачають комп'ютерні засоби художньої комунікації, розкриваючи зовсім інші відносини у традиційному ланцюгу «художник-твір-глядач». Проте зауважимо, що Інтернет й інші найсучасніші комунікаційні технології не спроможні замінити живого взаємного спілкування, безпосереднього відчуття нових ідей, нових умов життя, емоційних переживань при опануванні ними. Що ж до міжкультурного спілкування через туризм, то слід зазначити, що туристичні подорожі, як правило, повністю змінюють свідомість людини, активізують її здатність відчувати нове, пробуджують її творчі здібності. У минулому подорожі марно вважалися одним з ефективних лікувальних засобів. Наше ж сьогодення туристичну галузь, при використанні її широких потенцій, вважає здатною суттєво гуманізувати усі сфери українського суспільства, відкрити шлях до активнішої розбудови по-справжньому демократичної, соціально та культурно орієнтованої української держави, наблизитись до змісту європейського ідеалу «особистості, що пізнає», яка «відкрита усім вітрам» й стурбована не тим, щоб залишитися душевно й інтелектуально незайманою, а тим, як найцікавіше та з великою користю для спільноти прожити час, наданий їй природою.

Яскравим історичним прикладом втілення цього культурного досвіду є, без сумніву, діяльність допитливого венеціанця М. Поло, який 17 років служив «правою рукою» монгольського правителя Північного Китаю Хубілай-хана. Попри те, що самому Х. Колумбу прийшлося діяти в іншому цивілізованому оточенні та підкорятися його жорстоким вимогам, він залишався, перш за все, видатним дослідником і відважним першопрохідцем у відкритті досі не відомих водних просторів та земель. Невгамовна потреба у пізнанні, бажанні «осягнути неосяжне», намаганні зазирнути за горизонт, нехтуючи перешкодами та навіть ризикуючи життям, – саме такі зрозумілі людські якості, маючи у своїй основі справжню шляхетну духовність, зумовили появу туризму як естетично-цивілізаційного феномену. Той факт, що міжнародні туристичні подорожі зараз стають усе доступнішими для широких верств населення і в Україні також, є свідченням поступового, хоч і не завжди послідовного, наближення людства до нової форми художньої комунікації.

Обмін культурними та мистецькими досягненнями сприяє розширенню сфери спілкування. Завдяки їм у розгортання комунікативного процесу вводяться елементи свободи та універсальності. Такі ж завдання закладені в основі перебігу процесів кроскультурних комунікацій, характер яких детермінується використанням методу порівняльного аналізу при умові упізнавання загального та особливого в культурі. В основі утворення подібних процесів міститься як порівняльний сегментарно-профільний (cross-sectional) аналіз, коли співставлення культурних характеристик має місце в одному часовому інтервалі, так і міжчасовий (cross-time) аналіз, коли співставлення культурних показників відбувається з урахуванням їх часових динамічних властивостей [3]. Культурне розмаїття й істотні відмінності у культурах різних народів й історичних епох є необхідною передумовою та основою процесів кроскультурних комунікацій у просторі художньої культури. З процесами кроскультурних комунікацій пов'язано виникнення різноманітних теорій культурно-психологічної спрямованості на їх відповідність різним художньо-культурним практикам [4; 20-24].

У залежності від об'єкта й масштабу художньо-комунікаційних меж диференціюють декілька основних видів порівняльних характеристик: зіставлення країн (cross-country), ознаки яких у певному сенсі ототожнюються з міждержавними ознаками (cross-national), міжсоціальними (cross-societal), ознаками міжкультурними (cross-cultural) та макросоціальними й глобальними [2; 22]. Глобальні порівняння практикуються на максимальній кількості культур. Як приклад таких порівнянь можна навести картотеку Human Relations Area File, де представлені у закодованому вигляді наукові доповіді про понад 500 культур, а Cross-Polity-Survey належить до порівнянь культурно-політичної сфери.

Сучасні обговорення специфіки функціонування кроскультурних комунікацій концентрують увагу на популярності субкультурних порівнянь, коли у межах тієї або іншої культури змінені підсистеми стають більш відмінними, у порівнянні з культурами, зіставленими у межах різних цивілізаційних суспільств. За цільовою спрямованістю розрізняють наступні види кроскультурних комунікацій: предметом безпосереднього інтересу є представлений соціокультурний простір, а порівняння ж являє собою лише технічний інструмент у виявленні специфічних ознак вибраного об'єкта; зіставні культури виступають у вигляді контексту комунікацій, орієнтованих на виявлення, перевіряння та обґрунтування всезагальних ознак певної культурної характеристики; порівняльні культурні характеристики являють одиниці аналізу у дослідженні цілісної соціальної системи; транснаціональний характер комунікацій, коли конкретні культури розглядаються в якості елементів всеохоплюючої цілісної системи.

У вивченні процесів кроскультурних комунікацій увага зосереджується на пошук інваріантів, загальної основи різних за формами художньо-культурних просторів або історичних епох, принципових нетотожностей, а також виявлення неможливості порівняння різних художніх культур; збереження осередків художньої самобутності при зростаючій однорідності.

Кроскультурне спілкування у художньому просторі культури надає людям можливість обмінюватися художньо-культурними змістами, смислами. Художня культура першою руйнує хибні ставлення одного народу до іншого. Ідеологічні протистояння, соціальний антагонізм не завадили успішному спілкуванню між народами. Мистецтво сприяє формуванню специфічної сфери кроскультурної комунікації, яка характеризується, з одного боку, спілкуванням через мистецький образ, а з другого, емоційне переживання подій є безпосередньо-практичним за характером. Останнє закріплює у структурі особистості спроможність до співпереживання, схиляє людину до взаєморозуміння і милосердя щодо інших людей.

Кроскультурні комунікації у художньому просторі культури (мистецтві, художній творчості) духовно збагачують і зміцнюють суспільство, об'єднуючи його відчуттям емоційно-психологічної спільності. Зокрема, культурно-комунікативні впливи культурних традицій сприяють формуванню особливостей національної психології, психології соціальної групи, специфічних ознак етнічної спільноти. Причому досвід емоційно-художнього спілкування гуманізує також суспільні відносини, створюючи умови не лише для успішного індивідуалізованого спілкування, але й до міжкультурних зв'язків через емоційне пізнання іншої людини у контексті вже сформованої практики емоційно-художнього спілкування, яка ґрунтується на досвіді засвоєння культурних традицій.

Висновки. Отже, простір конкретної культури має такі форми, в яких комунікативну специфічність природно розглядають в якості визначальної характеристики. Маються на увазі результати різних трансформацій у системі певної культури, які призводять до формування нової комунікативної практики. Емоційний обмін художньо-культурними змістами розсовує межі досвіду окремої людини через ознайомлення з емоційно-психологічною практикою інших спільнот, спроможність до співпереживання, схиляючи людину до взаєморозуміння і милосердя щодо представників іншої культури. До того ж зазначений новий комунікативний досвід міжнародної практики художньої культури сприяє реалізації нових потреб індивіда не лише естетичних, а й звичайних, проте пов'язаних лише зі сферою мистецтва.

Становлення та подальше формування нового у системі української культури міжнародного художнього досвіду (наприклад, туризму) визначає суттєву роль трансформаційних перетворень у загальних основах художньої практики і відповідних їй комунікаційних систем. У зв'язку з тим перспективним дослідженням бачиться проблема гуманізації комунікативних традицій в художній практиці України.

Список використаної літератури

1. *Бранский В. П.* Искусство и философия: Роль философии в формировании и восприятии художественного произведения: на примере истории живописи / В. П. Бранский. – Калининград : Янтарный сказ, 1999. – 704 с.
2. *Культура и развитие человека* : Очерк филос.-методол. пробл. / [В. П. Иванов, В. П. Козловский, Е. К. Быстрицкий и др.; Отв. ред. В. П. Иванов]; АН УССР, Ин-т философии. – Киев : Наук. думка, 1989. – 319 [1] с.
3. *Barry, Herbert, Schlegel, Alice.* Cross-cultural samples and codes / H. Barry, A. Schlegel. – Pittsburgh: University of Pittsburgh Press in cooperation with Ethnology, 1930 / This book is out of print 1980. – 458 pp.
4. *Handbook of Cross-Cultural Human Development* / by Ruth H Munroe (Editor), Robert L Munroe (Editor), Beatrice B Whiting (Editor). – N. Y. L. : Garland STMP Press. 1980. – 900 pp.

References

1. *Branskij V. P.* Iskustvo s filosofiya: Rol' filosofii v formirivanii i vospriyatii hudozhestvennogo proizvyedyeniya na primyerye istorii zhivopisi / V. P. Branskij. – Kaliningrad: Yantarnyj skaz, 1999, – 704 s.
2. *Kul'tura I razvitiye chelovyeka* : Ocherk filos.-myetodol. probl. / [V. P. Svanov, V. P. Kozlovskij, Ye. K. Bystrickij I dr.; Otv. red. V. P. Ivanov]; AN USSR, In-t filosofii. – Kiyev : Nauk. dumka, 1989. – 319, [1] s.
3. *Barry, Herbert, Schlegel, Alice.* Cross-cultural samples and codes / H. Barry, A. Schlegel. – Pittsburgh: University of Pittsburgh Press in cooperation with Ethnology, 1930 / This book is out of print 1980. – 458 pp.
4. *Handbook of Cross-Cultural Human Development* / by Ruth H Munroe (Editor), Robert L Munroe (Editor), Beatrice B Whiting (Editor). – N. Y.. L.: Garland STMP Press. 1980. – 900 pp.

КОММУНИКАТИВНЫЙ АСПЕКТ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ

Карпова Людмила Александровна, кандидат педагогических наук,
профессор кафедры культурно-досуговой деятельности,
Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев

В статье идет речь о сущности коммуникативного аспекта художественной культуры в контексте общения с искусством, которое по своей природе обладает важной способностью объединять общество, создавать специфическую эмоционально-психологическую общность, способность к сопереживанию, склоняя человека к взаимопониманию и милосердию в отношении других людей.

Ключевые слова: культура, коммуникация, международная практика, художественная культура, общение, искусство.

COMMUNICATIVE ASPECT OF THE INTERNATIONAL PRACTICE OF THE ART CULTURE

Karpova Ludmila, cand. of the ped. science,
professor of the Chair of the cultural and leisure activities
of the Kyiv National University of the Culture and Arts

The article describes the essence of the communicative aspects of the art culture in the context of the dialogue with the art, which by its nature has the ability to unite the society, to create the emotional and psychological community, the empathy, declining the human to understand and to be merciful toward others. The main catalyser for the value checks of the artistic practice is the communication. At the same time the active practice of the art culture contributes to the enrichment of communication, giving a person a variety of the different means and forms of the intercultural communication. The arts broadens the scope of the communication by introducing into it the elements of the freedom (regardless of the actual circumstances of the life) and of the everyday needs and flexibility (overcome the limitations of the time and space). These problems are at the heart of the intercultural communication processes.

In the space of a certain specific cultural world there are forms for which the communicative specificity is dominant, and in the fact – a defining characteristic of their nature. We are dealing simultaneously with the effects of the changes in the system of the culture and the creation of the preconditions for the formation of a new communication experience. Empathy in the field of the art pushes the boundaries of the individual experience through the observation of the experiences of others, as well as the experience allows us to bring to the art the desire of the person (both aesthetic and ordinary, unfulfilled outside the sphere of the art. Emphasizing the formation of a new for the Ukrainian culture system kind of the art experience, we focus a substantial transformation of the general cultural situation, as well as the corresponding communication systems.

Key words: culture, communication, international experience, art culture, communication, art.

UDK 168.522

COMMUNICATIVE ASPECT OF THE INTERNATIONAL PRACTICE OF THE ART CULTURE**Karpova Ludmila**, cand. of the ped. science,
professor of the Chair of the cultural and leisure activities
of the Kyiv National University of the Culture and Arts

The article describes the essence of the communicative aspects of the art culture in the context of the dialogue with the art, which by its nature has the ability to unite the society, to create the emotional and psychological community, the empathy, declining the human to understand and to be merciful toward others.

The main catalyser for the value checks of the artistic practice is the communication. At the same time the active practice of the art culture contributes to the enrichment of communication, giving a person a variety of the different means and forms of the intercultural communication. The arts broadens the scope of the communication by introducing into it the elements of the freedom (regardless of the actual circumstances of the life) and of the everyday needs and flexibility (overcome the limitations of the time and space). These problems are at the heart of the intercultural communication processes.

In the space of a certain specific cultural world there are forms for which the communicative specificity is dominant, and in the fact - a defining characteristic of their nature. We are dealing simultaneously with the effects of the changes in the system of the culture and the creation of the preconditions for the formation of a new communication experience. Empathy in the field of the art pushes the boundaries of the individual experience through the observation of the experiences of others, as well as the experience allows us to bring to the art the desire of the person (both aesthetic and ordinary, unfulfilled outside the sphere of the art. Emphasizing the formation of a new for the Ukrainian culture system kind of the art experience (f.e. tourism), we focus a substantial transformation of the general cultural situation, as well as the corresponding communication systems.

The aim of this article is to expand epy understanding of the features of the communicative aspect of the art culture in the context of the communication arts.

Research methodology. The basis of the study defines the methods of the translating of the art objects and methods of the constructing of the artistic reality, method of the comparative analysis.

Novelty is contained in the introducing of the new materials in the cultural history and cultural studies in this problem. The attempt is made to extend the information about the nature of the communicative aspect of the art culture in the context of the art of the communication.

The practical significance. The results of the scientific research can be used in the publications in the theory and history of the culture, cultural studies in the communication, history of the art.

Key words: culture, communication, international experience, art culture, communication, art, cultural practice.

Надійшла до редакції 5.10.2016 р.